

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.)
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘

วันพุธที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๑๔.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น ๒๐ อาคาร ๑๕๐ ปี กระทรวงการคลัง

~~~~~

คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย ชุมพรศิริ) เป็นประธาน ได้พิจารณาและเห็นชอบมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือกนาปรัง ปี ๒๕๖๘ ด้านการตลาด และด้านการผลิต เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรัง ซึ่งได้รับผลกระทบจากภาวะราคาข้าวในตลาดโลก และเพื่อให้มีการปรับปรุงการเพาะปลูกให้ตรงกับความต้องการของตลาด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. รับทราบสถานการณ์ข้าวโลกข้าวไทย

๑.๑ สถานการณ์ข้าวโลก ปี ๒๕๖๗/๖๘ ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ การผลิตข้าวโลกประมาณ ๕๓๒.๖๗ ล้านตัน เพิ่มขึ้น ๑๐.๓๖ ล้านตัน การบริโภคข้าวโลกประมาณ ๕๓๐.๕๒ ล้านตัน เพิ่มขึ้น ๗.๐๔ ล้านตัน การค้าข้าวโลกประมาณ ๕๘.๕๓ ล้านตัน ลดลง ๑.๒๕ ล้านตัน สต็อกข้าวโลกประมาณ ๑๘๑.๖๓ ล้านตัน เพิ่มขึ้น ๒.๑๕ ล้านตัน (คาดการณ์โดยกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA))

๑.๒ สถานการณ์ข้าวไทย ปี ๒๕๖๗/๖๘

(๑) ผลผลิตข้าว (ณ ตุลาคม ๒๕๖๗) ประมาณ ๓๔.๘๗ ล้านตัน เพิ่มขึ้น ๑.๓๘ ล้านตัน จากปีการผลิต ๒๕๖๖/๖๗ จำแนกเป็นข้าวนาปี ๒๗.๐๑ ล้านตัน (เพิ่มขึ้น ๐.๐๘ ล้านตัน) ข้าวนาปรัง ๗.๘๖ ล้านตัน (เพิ่มขึ้น ๑.๓๐ ล้านตัน) (คาดการณ์โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

(๒) ราคาข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกปทุมธานี และข้าวเปลือกเหนียว ราคาอยู่ในเกณฑ์ปกติ และใกล้เคียงปีที่ผ่านมา สำหรับราคาข้าวเปลือกเจ้าปรับตัวลดลงจากปีก่อน โดย ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ข้าวเกี่ยวสด (ความชื้น ๒๕%) เฉลี่ยตันละ ๗,๖๐๐ บาท ลดลง ๒๒% จากปีก่อน (ราคาเฉลี่ยตันละ ๙,๗๐๐ บาท) ราคาข้าวแห้ง (ความชื้น ๑๕%) เฉลี่ยตันละ ๘,๖๐๐ บาท ลดลง ๒๔% จากปีก่อน (ราคาเฉลี่ยตันละ ๑๑,๓๖๐ บาท) เนื่องจากอินเดียยกเลิกมาตรการห้ามส่งออกข้าว ส่งผลให้ราคาข้าวโลกปรับตัวลดลง ผู้ส่งออกไทยจึงปรับราคาลงเพื่อให้แข่งขันได้

(๓) การส่งออกข้าวไทย ปี ๒๕๖๘ เป้าหมาย ๗.๕ ล้านตันข้าวสาร ณ มกราคม ๒๕๖๘ มีการส่งออกแล้ว ๐.๖๔ ล้านตันข้าวสาร ลดลง ๐.๓๑ ล้านตันข้าวสาร เมื่อเทียบกับ มกราคม ๒๕๖๗ ที่ ๐.๙๕ ล้านตันข้าวสาร โดยมีสาเหตุหลักจากอินเดียกลับมาส่งออกข้าวขาวตามปกติ และผู้นำเข้าหลัก เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ อิรักมีแนวโน้มนำเข้าข้าวเก็บสต็อกลดลง รวมถึงผลผลิตข้าวของโลกและไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๒. รับทราบผลการประชุมคณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการตลาด
เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ที่ได้เห็นชอบมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือกนาปรัง ปี ๒๕๖๘ ด้านการตลาด เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับชาวนากรณีราคาข้าวเปลือกเจ้านาปรังตกต่ำ ดังนี้

๒.๑ โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๖๗/๖๘ ขยายระยะเวลาครอบคลุมผลผลิตข้าวนาปรัง เพิ่มเป้าหมายเป็น ๓.๕ ล้านตัน ให้สินเชื่อเฉพาะข้าวเปลือกเจ้า

๒.๒ โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อกนาปรัง ปี ๒๕๖๘
ดำเนินการโดยกรมการค้าภายใน เป้าหมาย ๒ ล้านตันข้าวเปลือก เก็บสต็อก ๖๐ – ๑๘๐ วัน รัฐชดเชยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๖ ผู้ประกอบการรับซื้อราคาสูงกว่าตลาดไม่น้อยกว่า ๒๐๐ บาท/ตัน

๒.๓ เพิ่มช่องทางการตลาดในประเทศ โดยกรมการค้าภายในเปิดจุดรับซื้อข้าวเปลือก เป้าหมาย ๓๐๐,๐๐๐ ตัน วงเงินจ่ายขาด ๑๕๐ ล้านบาท จากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร เพื่อเชื่อมโยงผู้รับซื้อจากนอกพื้นที่เข้ามารับซื้อผลผลิตในพื้นที่ และสนับสนุนค่าบริหารจัดการในอัตราไม่เกินตันละ ๕๐๐ บาทให้กับผู้ประกอบการที่เข้าไปรับซื้อ ในราคานาตลาดไม่น้อยกว่า ๓๐๐ บาท/ตัน

๒.๔ มาตรการกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ โดยกรมการค้าภายในร่วมกับห้างค้าส่งค้าปลีกโมเดิร์นเทรด ร้านค้าท้องถิ่น และสมาคมผู้ประกอบการข้าวถุงไทย ลดราคาขายส่งข้าวสารบรรจุถุง ชนิดข้าวขาว ๕% ในราคาพิเศษ โดยมีเป้าหมาย ๕๐๐,๐๐๐ ตันข้าวเปลือก

๒.๕ มาตรการส่งเสริมการส่งออกข้าวไทย โดยกรมการค้าต่างประเทศ เจรจาขอความร่วมมือ EXIM Bank พิจารณาจัดสรรสินเชื่อพิเศษให้ผู้ประกอบการส่งออกข้าว

๓. เห็นชอบการสนับสนุนเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรัง ปี ๒๕๖๘ ซึ่งได้รับผลกระทบจากราคาข้าวนาปรังตกต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจากภาวะการค้าข้าวในตลาดโลก รวมทั้งเพื่อให้ชาวนาปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุงการเพาะปลูกข้าวให้ตรงกับความต้องการของตลาดและลดความเสี่ยงจากภาวะตลาดข้าวโลก ในอัตราไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท ครั้วเรือนละไม่เกิน ๑๐ ไร่ หรือไม่เกินครั้วเรือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท สำหรับเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเพาะปลูกข้าวนาปรัง ปี ๒๕๖๘ กับกรมส่งเสริมการเกษตร และเตรียมการวางแผนปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังบางส่วนไปปลูกพืชอื่นที่ให้มูลค่าสูงขึ้น หรือปรับเปลี่ยนพันธุ์ข้าวที่เพาะปลูกให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาการผลิตข้าวให้สอดคล้องกับตลาด ประกอบด้วย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคเอกชนและภาคเกษตรกร ร่วมกันกำหนดเงื่อนไขที่เหมาะสม เกษตรกรสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับกลไกตลาด

๓.๒ มอบหมายธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จัดทำรายละเอียดโครงการฯ และงบประมาณให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ และ ๒๘ และมอบหมายกรมการค้าภายใน ในฐานะฝ่ายเลขานุการ นบข. นำเสนอคณะรัฐมนตรีตามระเบียบต่อไป

๓.๓ รับข้อสังเกตผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ที่ให้ตรวจสอบความถูกต้องของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ รวมทั้งการดำเนินมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในระยะยาวที่เป็น การเพิ่มระดับผลิตภาพ (Productivity) จะต้องดำเนินการให้ได้จริง และการเรียกร้องของพืชเกษตรชนิดอื่นๆ ที่จะตามมาอีกด้วย และข้อสังเกตผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือกส่งผลให้ราคาข้าวปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างไร

๔. เห็นชอบมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือกนาปรัง ปี ๒๕๖๘ (ด้านการผลิต) ตามที่กรมการค้าภายใน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ ด้านการผลิตเสนอ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับชาวนา ดังนี้

๔.๑ กรณีห้ามเผาฟางข้าว มอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมการค้าภายใน กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ (๑) สนับสนุนสารชีวภัณฑ์ในการย่อยสลายฟางข้าว (๒) นำฟางข้าวและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปใช้ในอุตสาหกรรม และ (๓) รมรณรงค์การไถกลบตอซัง และอัดฟาง โดยให้ใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.๒๕๖๘ ของหน่วยงานดำเนินการก่อน หากไม่เพียงพอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอใช้งบกลางรายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นต่อไป

๔.๒ กรณีเยี่ยวยาเกษตรกรในพื้นที่รับน้ำ มอบหมายให้กรมการข้าว ประสานสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อพิจารณาเยี่ยวยาเกษตรกรในพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง ๑๑ ทุ่ง พื้นที่ ๑.๒๕ ล้านไร่ ตามอำนาจหน้าที่ และให้กรมการข้าวรายงานผลให้ นบข.รับทราบในโอกาสต่อไปด้วย

๕ เห็นชอบแนวทางการพัฒนาการผลิตข้าว โดยมอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการ

๕.๑ เร่งพัฒนาสายพันธุ์ข้าวที่ทนหนาว ต้านทานโรค ผลผลิตต่อไร่สูง ให้เกษตรกรและจัดพื้นที่เพาะปลูกข้าวให้เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการลดต้นทุนปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง เป็นต้น

๕.๒ ส่งเสริมการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่ใส่ใจกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยเพิ่มมูลค่าข้าวของเกษตรกรเพื่อเจาะตลาดข้าวพรีเมียม

๕.๓ การขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เกษตรกรระบุพันธุ์ข้าวที่เพาะปลูกให้ชัดเจน เพื่อให้ทราบข้อมูลชนิดและปริมาณข้าวที่จะออกสู่ตลาด ซึ่งจะช่วยให้สามารถวางแผนในการหาตลาดเชื่อมโยงข้าวแต่ละชนิดได้

ฝ่ายเลขานุการ นบข.
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘